

در فضای پس از وقایع تلخ اخیر مسئولیت دولت رئیسی سنگین تر شد

اصلاحاتی که دولت نیاز دارد

دولت باید چه تغییراتی در حوزه اجتماعی بدهد

کار واقعی برای وزارت کار

پیشنهادهایی برای وزیر ابقا شده صمت

آقای وزیر! سمت منافع مردم باشید

یادداشت

اقتصاد را روی زمین دریا بید

رئیس امور توسعه آموزش‌های فنی و حرفه‌ای، مهارتی و کاربنیان:

تعداد دانشکده‌های مهارتی دانشگاه آزاد به ۱۲۵ می‌رسد

یادداشت - ۲

در انتخابات کنگره جمهوری خواهان و سعودی در برابر بایدن صف‌آرایی کردند

وضعیت حساس کنونی

یادداشت - ۱

نگاهی به گزارش جنجالی نیویورکر درباره فرهادی

جلسه دفاع از ایده دزدی

یادداشت - ۱۶

یادداشت - ۱

اقتصاد را روی زمین دریا بید

۴۵ درصد چیزی نیست که بتوان نام آن را دستاورد گذاشت. الان هسته سخت تورم، اعدادی بالانست و جای مانور زیادی وجود ندارد. تلاش بیش از این برای کاهش تورم هم مستلزم افزایش نرخ بهره، ارزان سازی ارز و سرکوب‌های تعزیراتی است که همگی به منزله سرکوب تولید و رشد اقتصادی است.

۳- در ارزشمندی این دستاوردها برای مردم تردید جدی وجود دارد
مانور رسانه‌ای دولت در ماه‌های اخیر مبنی بر موفقیت دولت در کاهش تورم، با واکنش بسیار منفی عموم مردم روبه‌رو شد. نه اینکه دولت نرخ تورم را کاهش نداده، بلکه برای مردمی که با سطح قیمت بسیار بالای کالا و خدمات روبه‌رو هستند، تغییر در آهنگ افزایش قیمت‌ها از ۵۸ درصدی به ۴۰ و چند درصد دلیلی برای تشکر و تقدیر از دولت نخواهد شد. اعلام اینکه ما توانسته‌ایم چند واحد درصد نرخ رشد نقدینگی و پایه پولی یا کسری بودجه را کم کنیم هم بعید است کمترین اهمیتی برای مردم داشته باشد. تمرکز بر سیاست‌های فوق، دولت را از همین ابتدا به یک بازنده بدل کرده؛ حتی جایی که خیال می‌کند موفقیت داشته است.

راهبرد بدیل

دولت باید در چند موضوع «مهم اولویت‌دار روی زمین» که به طور جدی بر سرخوردگی و ناهمبندی اثر دارد و اقتصاد کشور را روی زمین تهدید می‌کند تمرکز شود. این موضوعات عبارتند از: آب، مسکن و ناترازی گاز. موضوع کربدورهای ترانزیتی هم یک ظرفیت توسعه‌ای جدی است. راه صحیح این است که در این موضوعات، چند طرح بزرگ ملی با مختصات مشخص، زمان بندی روشن و پایلوت‌سازی اولیه تعریف شود و به جای شعارهای بی‌حاصلی مثل حکمرانی خوب و بهبود محیط کسب و کار و تمرکز بر سیاست‌های انقباضی-بازداری متعارف، هدف خود را در یک بازه دوساله بر موفقیت آن چند طرح بزرگ اولیه معطوف کنیم. امتداد آن طرح‌های روی زمین است که باید رفتار ما در موضوع نقدینگی، کسری بودجه، نرخ بهره، مالیات و... را تعیین کند؛ نه برعکس. نقطه عزمیت را باید تغییر داد. سپس از گام اولیه بازخورد گرفت، از سرمایه اجتماعی آن برای نشان دادن یک نقطه مرجع ذهنی قابل اتکا برای مردم بهره برد (علاقمی از توانایی نظام در برپاسازی)، و گام‌های بعدی را در مقیاسی بزرگ‌تر و کم‌ایرادتر گسترش داد.

خلاصه کلام

با دستکاری در متغیرهای مرسوم سیاست پولی و مالی و... دستاوردی عاید ما نخواهد شد. وقت آن است که از این تصور دست برداریم که بحران ناشی از فقدان رشد اقتصادی، تشکیل سرمایه، آینده مبهم و نبود موفقیت روی زمین را با تدابیر انقباضی و شبه ریاضتی و دستکاری چند متغیر سیاستی از بالا می‌شود درمان کرد. نقطه شروع، روی زمین است؛ چند طرح روی زمین مفید برای کشور و قابل فروش به افکار عمومی. الباقی سیاست‌های ما باید تابع تلاش برای موفقیت این طرح‌ها و توسعه آنها باشد.

اتحادیه واگرای عرب

علاوه بر این اختلافات، جنگ و بحران در چندین کشور عربی ادامه دارد. یمن از سال ۲۰۱۴ درگیر جنگ است. براساس تخمین سازمان ملل این درگیری‌ها تا پایان سال ۲۰۲۱ به طور مستقیم و غیرمستقیم از طریق گرسنگی و بیماری به کشته شدن ۳۷۷۰۰۰ نفر منجر شده و میلیون‌ها نفر را آواره کرده است. سودان پس از کودتای نظامی در سال ۲۰۱۹ و سرنگونی عمر البشیر، در حال فروپاشی است. لیبی در بن بست رقابت قدرت میان دو نخست‌وزیر و تهدید بازگشت خشونت پس از یک سال و نیم ثبات نسبی قرار دارد. روابط الجزایر و مصر نیز رو به سردی است. قاهره رابطه خوب الجزایر با اتیوپی و تمایل به امضای قراردادهای همکاری با آدیس آبابا را مخالف منافع مصر در مناقشه با اتیوپی بر سر دسترسی به آب رود نیل می‌داند. یکی دیگر از منابع مناقشه، تلاش‌های الجزایر برای بازگرداندن بنشار اسد، رئیس جمهور سوریه به اتحادیه عرب، یک دهه پس از تعلیق عضویت آن در بحیوچه جنگ داخلی در سال ۲۰۱۱ است؛ موضوعی که سران کشورهای عربی بر سر آن اختلاف نظر جدی دارند.

روند اختلافات نشان می‌دهد تنها طرفی که از نشست امسال بهره‌ای کافی خواهد برد الجزایر است که می‌کوشد از میزبانی امسال برای تقویت سیاست خارجی خود بهره‌برداری کند. هنگامی که اجلاس قبلی در مارس ۲۰۱۹ برگزار شد، دولت درگیر جنبش اعتراضی هیراک علیه عبدالعزیز بوتفلیقه، رئیس جمهور پیشین بود. هیراک معتقد است که زمان نشان دادن اهمیت الجزایر در صحنه منطقه‌ای و جهانی فرا رسیده است؛ تمایلات این جنبش اعتراضی در پیشنهاد الجزایر برای پیوستن به گروه BRICS در کنار برزیل، روسیه، هند، چین و آفریقای جنوبی مشهود است. منابع هیدروکرنی این کشور پس از جنگ اوکراین تقاضای زیادی داشته‌اند. این مساله با سفر رهبران فرانسه و ایتالیا به این کشور در تابستان امسال آشکارتر شده است. مقامات الجزایری در سال گذشته برای میزبانی اجلاس سران کشورهای عربی تلاش بسیاری ترتیب دادند. آنها مذاکرات آشتی متعددی بین رهبران فلسطینی رقیب برگزار کردند تا جبهه متحدتری را علیه رژیم صهیونیستی تشکیل دهند. تلاش‌هایی که در نهایت به توافق میان جناح‌های مختلف فلسطینی منجر شد. اگرچه این توافق به‌عنوان یک وعده توخالی که اجرا نمی‌شود به‌طور گسترده‌ای رد شد، اما با این حال الجزایر این توافق را راهی برای ترویج این تصور می‌داند که اتحاد اعراب رو به تقویت است. علی‌رغم تلاش الجزایر برای اتحاد، واگرایی و پراکندگی در اتحادیه عرب بر هر تلاشی غالب است. این سازمان در ۷۷ سال فعالیت خود هرگز موفق به ایجاد صدای قوی عربی در صحنه بین‌المللی نشده است. این اتحادیه هنگام وقوع بحران‌ها، علی‌رغم داشتن چندین دهه تجربه مانند بحران عراق، قادر به تدوین راه‌حل‌های متعادل برای حل بحران‌ها نبوده است. بعید است که سازمان بتواند در اجلاسی که شرکت کنندگان برای پذیرش دعوت برای حضور، تردید داشتند، دستاوردی کسب کند. گرچه شرکت کنندگان به اجماعی در حل اختلافات نخواهند رسید، اما مطابق روند‌های سابق، نشست سران با بیانیه‌های متعدد غیر الزام‌آور و غیرقابل اجرای اتحادیه عرب پایان خواهد یافت که منجر به تغییر بنیادی یا حل اختلافات داخلی نخواهد شد. تنها الجزایر می‌تواند ادعا کند که با میزبانی اجلاس، نقش محوری در تقویت وحدت اعراب ایفا کرده است.

میثم محمدی

پژوهشگر مسائل بین‌الملل

سران کشورهای عربی از روز سه‌شنبه برای شرکت در نشست دو روزه اتحادیه عرب در الجزایر گردهم آمده‌اند. این نشست در شرایطی آغاز شده که عوامل واگرایی از نشست سران در مارس ۲۰۱۹ در تونس بیشتر و پررنگ‌تر شده‌اند و نمی‌توان از آن تقویت اتحاد دولت‌های عربی را انتظار داشت. الجزایر در حالی نشست این هفته را رویدادی برای اتحاد مجدد جهان عرب اعلام کرده است که چندین شخصیت کلیدی مانند محمد بن سلمان، ولیعهد سعودی و محمد ششم، پادشاه مراکش غایب هستند.

در سپتامبر گذشته نشست وزیران در مقر این سازمان در قاهره تشکیل شد. وزرای خارجه شرکت‌کننده در این گردهمایی سه‌روزه موضوعات متعدد سیاسی، اقتصادی و امنیتی متعددی را در کشورهای فلسطین، سوریه، عراق، لیبی، یمن و تونس بررسی کرده و اظهاراتی انتقادی درباره مداخلات ادعایی ایران و ترکیه در کشورهای عربی ایراز داشتند. بحث در مورد تحولات کومور، مناقشه مرزی جیبوتی-اریتره و سومالی دیگر موضوعات مطرح‌شده در این نشست بود. انتظار می‌رود در نشست کنونی تمام این موضوعات مهم در کنار تنش‌های منطقه‌ای ناشی از معادلات پیچیده بین‌المللی به‌ویژه چالش‌های فوری امنیت غذایی که ناشی از جنگ اوکراین است، در دستور کار اجلاس سران عرب در الجزایر قرار گیرد.

منطقه عربی به دلیل ویژگی‌هایش وابسته زیادی به واردات مواد غذایی دارد. کمبود زمین قابل کشت و کمبود آب در ترکیب با بی‌ثباتی سیاسی در این کشورها ظرفیت مزارع داخلی را برای تامین تقاضا محدود کرده است. براساس اظهار نظر مدیرعامل صندوق بین‌المللی، هم‌اکنون ۱۴۱ میلیون نفر در جهان عرب در معرض ناامنی غذایی قرار دارند که تورم افسارگسیخته و کمبود کالاهای اساسی ناشی از بحران اوکراین آن را تشدید کرده است؛ این عوامل وضعیت اقتصادی و اجتماعی وخیمی را در جهان عرب آفریده و زمینه را برای بی‌ثباتی بیشتر فراهم ساخته‌اند. بعید به نظر می‌رسد که نشست الجزایر نقش معنادار یا مؤثری در این حجم موضوعات داشته باشد؛ چراکه هیچ اراده جمعی آشکاری برای حل مشکلات منطقه با راه‌حل‌های مثبت و متوازن وجود ندارد.

نشست کنونی اولین گردهمایی کشورهای اتحادیه عرب از زمان انعقاد توافقنامه ابراهیم در سال ۲۰۲۰ است. آخرین نشست سران اتحادیه عرب در سال ۲۰۱۹، پیش از همه‌گیری ویروس کرونا و قراردادهای عادی سازی روابط چند کشور عربی با رژیم صهیونیستی که اختلافات اعراب منطقه را عمیق‌تر کرد، برگزار شد. توافق ابراهیم با حمایت ایالات متحده عادی سازی روابط امارات متحده عربی، بحرین، سودان و مراکش را با رژیم صهیونیستی در پی داشت. روند عادی‌سازی روابط اعراب و رژیم صهیونیستی شفاف شدیدی را بین امضاکنندگان توافقنامه و کشورهای بی‌ثباتی که تاکنون از انجام این اقدام خودداری کرده‌اند، ایجاد کرده است. همکاری امنیتی و دفاعی مراکش با رژیم صهیونیستی بر چندین دهه بی‌اعتمادی ناشی از اختلاف بر سر صحرای غربی افزوده و رقابت چنددهه‌ای این پادشاهی با همسایه‌اش الجزایر را عمیق‌تر کرده است. از همین رو نشست امسال برای الجزایر که به دنبال گسترش حوزه نفوذ سیاسی خود در پس‌زمینه تشدید تنش‌ها با مراکش است، مهم به شمار می‌رود.

یادداشت - ۲

یادداشت - ۱